Dosar nr.3-3/2025
PIGD 2-25002232-09-3-09012025

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

18 februarie 2025 mun.Bălţi

Judecătoria Bălţi, sediul Central
Instanța compusă din:
Preşedintele ședinței, judecătorul Eduard PUIU
grefier Otilia BARBACARI, Stanislav ALBOT

în sediul instanței, în ședință publică a judecat cauza, în procedura contenciosului administrativ, intentată la:

acțiunea depusă de Moraru Oleg către Curtea de Apel Nord, persoane terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor al privind constatarea dreptului, calcularea, recalcularea și achitarea plăților salariale, a îndemnizației pentru anii lucrați în funcția de judecător și a plăților de întârziere în achitarea drepturilor salariale

acțiunea depusă de către Ciobanu Andrian către Curtea de Apel Nord, persoane terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor privind obligarea calculării și achitării diferenței salariului și plăților salariale neajustate, obligarea calculării și achitării plăților de întârziere în achitarea drepturilor salariale,

acțiunea depusă de către Chircu Natalia către Curtea de Apel Nord, persoane terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor privind obligarea calculării și achitării diferenței salariului și plăților salariale neajustate, obligarea calculării și achitării plăților de întârziere în achitarea drepturilor salariale,

acțiunea depusă de către reclamantul Scutelnic Gheorghe și reprezentantul reclamantului avocat Rotari Mihaela către Curtea de Apel Nord, persoane terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor privind obligarea calculării și achitării diferenței salariului și plăților salariale neajustate, obligarea calculării și achitării plăților de întârziere în achitarea drepturilor salariale,

C O N S T A T Ă :

1. La 09 ianuarie 2025 reclamantul Moraru Oleg a înaintat în instanța de judecată, acțiune în ordinea contenciosului administrativ către Curtea de Apel Nord, persoane terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor privind constatarea dreptului, calcularea, recalcularea și achitarea plăților salariale, a îndemnizației pentru anii lucrați în funcția de judecător și a plăților de întârziere în achitarea drepturilor salariale (Dosar nr.3- 3/2025).
2. La 20 ianuarie 2025, Ciobanu Andrian a înaintat în instanța de judecată, acțiune în ordinea contenciosului administrativ către Curtea de Apel Nord, persoane terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor privind obligarea calculării și achitării diferenței salariului și plăților salariale neajustate, obligarea calculării și achitării plăților de întârziere în achitarea drepturilor salariale (Dosar nr.3- 20/2025).
3. La 22 ianuarie 2025, Chircu Natalia a înaintat în instanța de judecată, acțiune în ordinea contenciosului administrativ către Curtea de Apel Nord, persoane terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor privind obligarea calculării și achitării diferenței salariului și plăților salariale neajustate, obligarea calculării și achitării plăților de întârziere în achitarea drepturilor salariale (Dosar nr.3- 21/2025).
4. La 23 ianuarie 2025, reclamantul Scutelnic Gheorghe și reprezentantul reclamantului avocat Rotari Mihaela au înaintat în instanța de judecată, acțiune în ordinea contenciosului administrativ către Curtea de Apel Nord, persoane terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor privind obligarea calculării și achitării diferenței salariului și plăților salariale neajustate, obligarea calculării și achitării plăților de întârziere în achitarea drepturilor salariale (Dosar nr.3- 25/2025).
5. Prin intermediul Programului Integrat de Gestiune a Dosarelor, cauzele de contencios administrativ, au fost repartizate spre examinare Judecătorului Judecătoriei Bălți, sediul Central, Eduard Puiu, specializat în materia contenciosului administrativ.
6. Reclamanții își formulează solicitările din acțiune privind obligarea calculării/ recalculării și achitării diferenței salariului și plăților salariale neajustate, a îndemnizației pentru anii lucrați în funcția de judecător, invocând ajustarea plăților salariale la mărimea valorii de referință de salarizare a judecătorilor la

cel puțin rata inflației medii anuale pe anii 2023 și 2024 publicată de către Biroul Național de Statistică, după cum prevede Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022.

7. **În motivarea acțiunii înaintate, și în cererea suplimentară reclamantul Moraru Oleg a indicat că**, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1447-VII din 04.02.2015, reclamantul a fost numit în funcția de judecător al Curții de Apel Bălți. Prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.680/42 din 10.12.2024, a fost admisă parțial cererea de demisie a reclamantului, reclamantul a fost eliberat din funcția de judecător al Curții de Apel Bălți în baza art.25 alin.(l) lit.a) și art.26 al Legii cu privire la statutul judecătorului din data de 10.12.2024, însă cu privire la achitarea plăților salariale, Consiliul Superior al Magistraturii consideră că cererea urmează a fi adresată Curții ce Apel Bălți, entitate responsabilă de efectuarea calculelor și plăților salariale ale judecătorilor Curții de Apel Bălți.
8. Susține că, în perioada 13.02.2015 - 10.12.2024, reclamantul a exercitat funcția de judecător al Curții de Apel Bălți, redenumită din 27.12.2024 în Curtea de Apel Nord, fiind salarizat de această entitate publică. Judecătorii beneficiază de aceleași garanții sociale ca și ceilalți salariați si urmează a fi tratați în egală măsură, fără careva discriminări. Garanțiile sociale sunt prevăzute de legile speciale si de normele Codului muncii. Remunerația judecătorului, în care intră orice mijloc de asigurare materială sau socială, constituie una din componentele de bază ale independenței lui, reprezentând o contrapondere față de restricțiile, interdicțiile si responsabilitățile impuse în virtutea funcției. Statul are obligația de a stabili remunerația judecătorului astfel, încât aceasta să compenseze efortul și responsabilitățile lui și să fie pe măsura statutului și a funcției pe care o exercită. Judecătorul trebuie să i-a decizii în deplină libertate și să acționeze fără restricție și fără a fi supuși unor influențe, incitări, presiuni, amenințări sau intervenții ilegale, directe sau indirecte, indiferent din partea cui și de motivul de la baza lor.
9. În calitate de deținător al autorității judecătorești, judecătorul trebuie să-și poată exercita funcția în deplină independență în raport cu toate constrângerile de natură socială, economică și politică, chiar și în raport cu alți judecători și în raport administrația judecătorească. Constituția nu conține nici o mențiune care ar viza remunerația judecătorului, totuși, Legea fundamentală nu-i acordă Parlamentului o marjă discreționară nelimitată în acest sens. Dimpotrivă, art.1

alin.(3), art.6 și art.116 alin.(l) din Constituție limitează de o manieră substanțială această competență. În principal, aceste norme presupun că Parlamentul are obligația de a le stabili judecătorilor o remunerație suficient de ridicată și de stabilă pentru a-i proteja de riscul intervențiilor sau al presiunilor exterioare susceptibile să le afecteze independența și imparțialitatea.

10. Invocă reclamantul că, legea trebuie să protejeze independența judecătorului, prin ajustarea salariului în cazul fluctuațiilor economice și să ofere garanții împotriva presiunilor externe din partea legislativului și a executivului, prin stabilirea unui cuantum adecvat al remunerației judecătorului. Aceste garanții au fost supuse constituționalității de către Curtea Constituțională și adoptată Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022. Prin pct.2 al dispozitivului Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 este hotărât: ”2. Se recunosc constituționale articolele 12 alin.(15) și 29 alin.(2) din Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în măsura în care ajustarea anuală a mărimii valorii de referință de salarizare a judecătorilor și a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii este obligatorie și se bazează cel puțin pe rata inflației medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor. Fiind definitivă în baza art.140 din Constituția Republicii Moldova, Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 a devenit executorie, însă nefiind executată de Guvern, Ministerul Finanțelor, Consiliul Superior al Magistraturii și Curtea de Apel Bălți, redenumită din 27.12.2024 în Curtea de Apel Nord, până în prezent din motive necunoscute și salariul judecătorilor Curții de Apel Bălți nefiind ajustat pe parcursul a mai mult de doi ani. Problema salarizării judecătorilor nu a fost soluționată și nu este clar în ce măsură și termeni aceste prevederi ale actului Curții Constituționale vor fi executate.
11. Reclamantul relevă că, în legătură cu demisia sa din funcția de judecător, a fost pus în situația să înainteze prezentele pretenții salariale față de angajator, deoarece în perioada 01.01.2023 - 10.12.2024, a fost lipsit de calcularea și achitarea corectă a salariului și plăților salariale, iar după demisie și a indemnizației.
12. Indică faptul că, pe data de 12 noiembrie 2024, un grup de judecători ai Curții de Apel Bălți, printre care, Chircu Natalia, Ciobanu Andrian, Grosu Iulia, Garbuz Adriana, Pușcaș Viorel, Corolevschi Dumitru, Moraru Oleg, Grumeza Elena, Liulca Ghenadie, Șleahtițki Svetlana, Rotaru Ala, Burdeniuc Ruslana,

Pușca Dumitru, Scutelnic Gheorghe și Revenco Angela, au înaintat o cerere, prin care au solicitat calcularea și achitarea diferenței dintre salariul achitat și salariul ajustat la mărimea valorii de referință de salarizare a judecătorilor la cel puțin rata inflației medii anuale pe anii 2023 și 2024. Manifestă dezacord cu răspunsul la cererea din 12.11.2024, deoarece problema salarizării conform Hotărârii Curții Constituționale n-a fost rezolvată după cum prevăd actele normative. S-a indicat la valoarea de referință în baza căreia a fost calculat și achitat salariul judecătorilor, dar nu la ajustarea anuală obligatorie a mărimii valorii de referință de salarizare a judecătorilor bazată cel puțin pe rata inflației medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor, prevăzut de Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 pentru perioada 01.01.2023-10.12.2024, care este obligatorie spre executare pentru Guvern - Ministerul Finanțelor, Parlament, Consiliul Superior al Magistraturii și Curtea de Apel Bălți, redenumită din 27.12.2024 în Curtea de Apel Nord, la calcularea și achitarea plăților salariale ale judecătorilor.

13. Invocă faptul că, baza legală pentru calcularea salariului cu ajustarea anuală obligatorie a mărimii valorii de referință de salarizare a judecătorilor bazată cel puțin pe rata inflației medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor pentru anii de muncă a judecătorilor 2023 și 2024 există, și anume: Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 - ”2. Se recunosc constituționale articolele 12 alin.(15) și 29 alin.(2) din Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în măsura în care ajustarea anuală a mărimii valorii de referință de salarizare a judecătorilor și a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii este obligatorie și se bazează cel puțin pe rata inflației medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor, Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270 din 23 noiembrie 2018 cu anexele ei, Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359 din 22.12.2022, Legea bugetului de stat pentru anul 2024 nr.418 din 22.12.2023, rata inflației medii anuale este stabilită de Biroul National de Statistică al Republicii Moldova.
14. La 11.12.2024, a înaintat Curții de Apel Bălți, redenumită din 27.12.2024 în Curtea de Apel Nord, cerere prealabilă, prin care a solicitat următoarele: să se achite reclamantului salariul, plățile salariale (concediul anual de odihnă folosit și nefolosit) și indemnizația în temeiul, condițiile și termenii prevăzuți de art.85, art.143 Codul Muncii, Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359 din

22.12.2022, Legea bugetului de stat pentru anul 2024 nr.418 din 22.12.2023, art.25 alin.(1) lit.a) și art.26 alin.(l)-(3) a Legii cu privire la statutul judecătorului nr.544-XIII din 20.07.1995, Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270 din 23 noiembrie 2018, Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 și datelor privind rata de inflație pentru anii 2023 și 2024 conform Biroului Național de Statistică a Republicii Moldova și celorlalte acte normative. Să se intervină în regim de urgență către Consiliul Superior al Magistraturii cu solicitarea de rectificare a bugetului Curții de Apel Bălți și alocarea mijloacelor financiare suplimentare necesare pentru achitarea salariului, plăților salariale și indemnizației în scopul respectării drepturilor sale salariale. Să fie emis act administrativ individual prin care să fie efectuate calculele salariului lunar și a celorlalte plăți din funcția de judecător al Curții de Apel Bălți, lui Moraru Oleg, judecător în demisie, pentru perioada 01.01.2023 - 10.12.2024, reieșind din pct.2 al dispozitivului Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 - ajustarea anuală a mărimii valorii de referință de salarizare a judecătorilor și a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii este obligatorie și se bazează cel puțin pe rata inflației medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor. În temeiul, condițiile și termenii prevăzuți de art.85, art.143 Codul muncii, Legii bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359 din 22.12.2022, Legii bugetului de stat pentru anul 2024 nr.418 din 22.12.2023, art.25 alin.(l) lit.a) și art.26 alin.(l)-(3) a Legii cu privire la statutul judecătorului nr.544-XLII din 20.07.1995, Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270 din 23 noiembrie 2018, Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 și datelor privind rata de inflație pentru anii 2023 și 2024 conform Biroului Național de Statistică a Republicii Moldova, să-i fie calculat și achitat lui Moraru Oleg, judecător în demisie al Curții de Apel Bălți, salariul, plățile salariale (concediul anual de odihnă folosit și nefolosit) și indemnizația, reieșind din calculele cu ajustările mărimii valorii de referință de salarizare a judecătorilor la cel puțin rata inflației medii anuale prevăzute de pct.2 al dispozitivului Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 pentru perioada 01.01.2023 - 10.12.2024, inclusiv diferența care n-a fost achitată în perioada de referință - 01.01.2023 - 10.12.2024. Executarea ordinului să fie pusă în sarcina contabilului-șef al Curții de Apel Bălți, cu informarea lui Moraru Oleg, judecător în demisie.

15. Susține că, la data de 23.12.2024 a primit răspuns, cu care nu este de acord. Or, situația individuală a reclamantului nu a fost examinată în modul stabilit de lege. Suplimentar invocă reclamantul că, s-a adresat la 02.12.2024 cu solicitarea de explicare a cauzelor neexecutării Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 și Ministerului de Finanțe, care la 23.12.2024 i-a oferit un răspuns, în care i-a indicat reclamantului că Ministerul Finanțelor este în proces de analiză și identificare a soluțiilor optime și întreprinderea măsurilor necesare pentru executarea conformă a Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022.
16. Susține că, toate entitățile corespunzătoare, responsabile nemijlocit de executarea Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022, au fost abordate, dar nici una n-au soluționat problema salarizării corecte și legale a reclamantului.
17. Invocă faptul că, Curtea de Apel Bălți, redenumită din 27.12.2024 în Curtea de Apel Nord, urma să solicite mijloacele financiare suplimentare, iar Consiliul Superior al Magistraturii să aloce întru respectarea normelor prevăzute în Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022, art.85 și art.143 Codul Muncii și Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270 din 23 noiembrie 2018 și celorlalte acte normative. De la data intrării în vigoare a Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 și până în prezent - mai mult de 2 ani, prevederile pct.2 al dispozitivului acesteia n-a fost pus în executare și salariul judecătorilor Curții de Apel Bălți, redenumită din 27.12.2024 în Curtea de Apel Nord, n-a fost ajustat în modul stabilit de lege. Nu este clar, de ce prevederile actului Curții Constituționale n-a fost executat mai mult de 2 ani de autoritățile din Republica Moldova.
18. Astfel, reiterează că, problema salarizării judecătorilor în baza Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 nu a fost soluționată de organul legislativ, organul executiv și entitatea unde a activat în funcția de judecător.
19. Menționează că, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, prin Hotărârea nr.560/37 din 21.12.2023, a sesizat Curtea Constituțională în vederea asigurării executării integrale a Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022. Prin răspunsul Curții Constituționale din 11 ianuarie 2024, Plenul CSM a fost informat, că Curtea Constituțională a solicitat de la autoritățile competente informația privind nivelul executării Hotărârii sus-indicate.

20. Susține că, autoritățile, și anume, Guvernul, Ministerul Finanțelor și Parlamentul, n-au reacționat cu termene proxime despre modul în care au executat sau intenționează să execute Hotărârea Curții Constituționale. Până în prezent, mai mult de 2 ani, Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 nu este executată, fiind înainte solicitări și acordate răspunsuri formale, nefiind întreprinse acțiuni concrete de soluționare a problemei salarizării judecătorilor. Nici Guvernul, nici Parlamentul, nici Ministerul Finanțelor, nici Consiliul Superior al Magistraturii și nici Curtea de Apel Bălți, redenumită din 27.12.2024 în Curtea de Apel Nord, n-au întreprins măsuri concrete de achitare a plăților salariale conform exigențelor legale, în ziua demisiei, precum si o perioadă de peste 2 ani nu au calculat salariile prin ajustarea anuală a mărimii valorii de referință de salarizare a judecătorilor cel puțin pe rata inflației medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor.
21. Totodată, așa cum Curtea de Apel Bălți, redenumită din 27.12.2024 în Curtea de Apel Nord, și celelalte entități ale statului nu au asigurat efectuarea calculelor și achitărilor în termenii prevăzuți de Codul Muncii, invocă dreptul de a solicita obligarea Curții de Apel Bălți, redenumită din 27.12.2024 în Curtea de Apel Nord, în temeiul art.330 Codul Muncii să plătească suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,3 la sută din suma neplătită în termen, începând cu 11.12.2024.
22. Susține că, Curtea de Apel Nord nu a întreprins măsuri concrete pentru soluționarea salarizării judecătorilor cu ajustarea salariilor la rata medie a inflației pentru anii 2023 și 2024, astfel, Curtea de Apel Nord urmează să achite reclamantului plăți de întârziere la plățile salariale (concedii anuale de odihnă, premii, incapacitate de muncă).
23. Concluzionează că, autoritățile statului (organele legislative și executive) nu au avut voința de a majora salariul judecătorilor, cel puțin în baza Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022. Susține că a demisionat din funcția de judecător, iar în obligațiunea entității unde am activat - Curtea de Apel Nord, redenumită din Curtea de Apel Bălți din 27.12.2024 și a celorlalte organe statale (Parlament, Guvern, Ministerul Finanțelor, Consiliul Superior al Magistraturii, etc.) a intrat achitarea completă a salariului și plăților salariale în ziua eliberării - 11.12.2024.

24. **În motivarea acțiunii înaintate, reclamantul Ciobanu Andrian** a indicat că, la 16.12.2024, a înaintat cerere către administrația Curții de Apel Nord prin care a solicitat calcularea și achitarea diferenței dintre salariul achitat și salariul ajustat la mărimea valorii de referință de salarizare a judecătorilor la cel puțin rata inflației medii anuale pe anii 2023 și 2024, după cum prevede Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06.12.2022. La 23.12.2024 a primit răspuns de la Curtea de Apel Nord prin care s-a refuzat în admiterea cerințelor reclamantului din cererea prealabilă. Manifestă dezacordul cu răspunsul din 23.12.2024 deoarece problema ajustării și achitării salariului mediu de judecător la cel puțin rata medie de inflație pentru anii 2023 și 2024 nu a fost rezolvată după cum prevede și obligă Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06.12.2022.
25. Menționează că, autoritatea publică în răspuns a indicat și s-a referit în răspuns la valoarea de referință în baza căruia a fost calculat și achitat salariul judecătorilor, dar nu la ajustarea anuală obligatorie a mărimii valorii de referință de salarizare a judecătorilor, bazată cel puțin pe rata inflației medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor, prevăzută de Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 pentru perioada anilor 2023 și 2024, care este obligatorie spre executare pentru Guvern, Ministerul Finanțelor, Parlament și Curtea de Apel Nord la calcularea și achitarea plăților salariale ale judecătorilor. Invocă faptul că, baza legală pentru calcularea salariului, cu ajustarea anuală obligatorie a mărimii valorii de referință de salarizare a judecătorilor bazată cel puțin pe rata inflației medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor pentru anii de muncă a judecătorilor 2023 și 2024 există, și anume: Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022, 2. Se recunosc constituționale articolele 12 alin.(15) și 29 alin. (2) din Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în măsura în care ajustarea anuală a mărimii valorii de referință de salarizare a judecătorilor și a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii este obligatorie și se bazează cel puțin pe rata inflației medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor. Rata inflației medii anuale stabilită de Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova.
26. Menționează că, de la data intrării în vigoare a Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 și până în prezent, prevederile pct.2 al

dispozitivului acesteia n-a fost pus în executare și salariul judecătorilor Curții de Apel Nord nu a fost ajustat în modul stabilit de Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022. Problema salarizării judecătorilor în baza Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 nu a fost soluționată de entitatea unde activează în funcția de judecător.

27. Susține că, autoritățile, și anume: Guvernul, Ministerul Finanțelor, Parlamentul și Curtea de Apel Nord n-au reacționat la executarea Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022. În legătură cu neajustarea salariului la cel puțin rata medie a inflației pentru anul 2023 si 2024, reclamantul înaintează prezenta acțiune.
28. Menționează că, autoritatea care efectuează plățile salariale ale judecătorilor sunt instanțele judecătorești, unde acestea activează și/sau au activat. Autoritatea, unde reclamantul activează în funcția de judecător, este Curtea de Apel Nord. Consiliul Superior al Magistraturii este organul de autoadministrare judecătorească, care alocă mijloacele financiare instanțelor judecătorești conform bugetului anual aprobat, cu rectificările de rigoare.
29. Judecătorilor din cadrul Curții de Apel Nord le este calculat și achitat salariu prin intermediul contabilității Curții de Apel Nord, în baza actelor normative și a mijloacelor financiare alocate de Consiliul Superior al Magistraturii conform Legii. Consiliul Superior al Magistraturii urmează să asigure rectificarea bugetului și să aloce Curții de Apel Nord, la solicitarea acesteia, mijloacele financiare suplimentare necesare pentru achitarea plăților salariale judecătorilor, care activează sau cărora le este acceptată cererea de demisie. Astfel, Curtea de Apel Nord urma să solicite mijloace financiare suplimentare, iar Consiliul Superior al Magistraturii să le aloce întru respectarea normelor prevăzute în Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 și Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270 din 23 noiembrie 2018, acțiuni care nu au fost întreprinse.
30. Prin urmare, nefiind executată Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022, reclamantul susține că, a fost privat de plăți salariale obligatorii, care urmau a fi ajustate pe anii 2023 și 2024 în măsura în care ajustarea anuală a mărimii valorii de referință de salarizare a judecătorilor și a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii este obligatorie și se bazează cel puțin pe rata inflației medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor.

31. Invocă faptul că, fiind privat de plăți salariale ajustate la cel puțin rata medie de inflație pentru anii 2023 și 2024 consideră că urmează să i se achite penalități de întârziere în corespundere cu art.330 Codul Muncii.
32. Susține reclamantul că, careva măsuri în plata deplină a salariului care i se cuvenea (ajustat la rata medie de inflație) pentru anii 2023 și 2024, nu au fost întreprinse, din care motiv consider că vina angajatorului este prezentă, iar plata penalităților este total justificată.
33. Solicită reclamantul obligarea Curții de Apel Nord să calculeze și să achite reclamantului Ciobanu Andrian, judecător al Curții de Apel Nord, diferența dintre salariul lunar și plățile salariale achitate (concediul anual de odihnă folosit și nefolosit, premii acordate în funcție de salariul calculat, etc.) și salariul ajustat la mărimea valorii de referință de salarizare a judecătorului Curții de Apel la cel puțin rata inflației medii anuale pentru perioada 01.01.2023 - 31.12.2024. Să fie obligată Curtea de Apel Nord, începând cu 01.02.2023 până la 31.12.2024, să calculeze și achite suplimentar penalitate pentru fiecare zi de întârziere în mărime dc 0,3 la sută din suma diferenței formate dintre salariul lunar și plățile salariale (concediul anual de odihnă folosit și nefolosit, premii acordate în funcție de salariul calculat, etc.) achitate și salariul ajustat la mărimea valorii de referință de salarizare a judecătorului Curții de Apel la cel puțin rata inflației medii anuale pentru perioada 01.01.2023 - 31.12.2024, diferență care nu a fost calculată și ahtiată.
34. **În motivarea acțiunii înaintate, reclamantul Scutelnic Gheorghe** în fapt a indicat că, la 12 noiembrie 2024 un grup de judecători, inclusiv și reclamantul a înaintat o petiție către administrația Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat calcularea și achitarea diferenței dintre salariul achitat și salariul ajustat la mărimea valorii de referință de salarizare a judecătorilor la cel puțin rata inflației medii anuale pe anii 2023 și 2024, după cum prevede Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022. La 18 noiembrie 2024 Curtea de Apel a refuzat satisfacerea cererii pe motiv că nu există temei legal de calculare a cărorva diferențe ale salariul achitat, din lipsa modificărilor în Legea bugetului de stat pentru anul 2024.
35. La 14 decembrie 2024 a depus cerere prealabilă administrației Curții de Apel Bălți cu aceeași solicitare: calcularea și achitarea diferenței dintre salariului lunar și altor plăți (concediul anual de odihna folosit si nefolosit, îndemnizații, etc.) achitat și salariul ajustat la mărimea valorii de referință de salarizare a

judecătorilor la cel puțin rata inflației medii anuale pe anii 2023 și 2024 după cum prevede Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022.

36. La 23.12.2024, din partea administrației Curții de Apel a primit răspuns la cererea prealabilă, prin care reclamantului i s-a refuzat în admiterea cerințelor. Manifestă dezacord cu răspunsul din data 23.12.2024 deoarece problema ajustării și achitării salariului de judecător și altor plați salariale la ce puțin rata medie de inflație pentru anii 2023 și 2024 nu a fost rezolvata după cum prevede și obligă Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022. În răspuns autoritatea publică pârâtă a indicat valoarea de referință în baza căreia a fost calculat și achitat salariul judecătorilor, dar nu a reținut argumentele ce țin de ajustarea anuală obligatorie a mărimii valorii de referință de salarizare a judecătorilor, bazata cel puțin pe rata inflației medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor, prevăzută de Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 pentru perioada anilor 2023 și 2024, care este obligatorie spre executare pentru Guvern, Ministerul Finanțelor, Parlament și Curtea de Apel Nord la calcularea și achitarea plăților salariale ale judecătorilor.
37. În drept, reclamantul Scutelnic Gheorghe invocă cadrul normativ și raționamentele de drept invocate în acțiunea înaintată de Ciobanu Andrian. Invocă prevederile: art.28 alin.(1) a Legii cu privire la statutul judecătorului nr.544-XIII din 20.07.1995, cu modificările ulterioare; Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270 din 23 noiembrie 2018; Legii bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359 din 22.12.2022; Legii bugetului de stat pentru anul 2024 nr.418 din 22.12.2023; datele privind rata de inflație pentru anii 2023 și 2024, publicate de Biroul Național de Statistică a Republicii Moldova; pct.2 al dispozitivului Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022; art.128 alin.(3), art.129, art.330 alin.(1) lit.e) Codului Muncii; art.3, art.162, art.164 - art.166, art.206 alin.(1) lit.c) Cod administrativ.
38. **În motivarea acțiunii înaintate, reclamanta Chircu Natalia în fapt a indicat că,** la 12 noiembrie 2024 un grup de judecători, inclusiv și reclamanta au înaintat petiție către administrația Curții de Apel Bălți (în prezent Nord), prin care a solicitat calcularea și achitarea diferenței dintre salariul achitat și salariul ajustat la mărimea valorii de referință de salarizare a judecătorilor la cel puțin rata inflației medii anuale pe anii 2023 și 2024, după cum prevede Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022. La 18 noiembrie 2024

Curtea de Apel a refuzat satisfacerea cererii pe motiv că nu există temei legal de calculare a cărorva diferențe ale salariului achitat, din lipsa modificărilor în Legea bugetului de stat pentru anul 2024. La 14 decembrie 2024 a depus cerere prealabilă administrației Curții de Apel Bălți cu aceeași solicitare: calcularea și achitarea diferenței dintre salariului lunar și altor plăți achitat (concediul anual de odihnă folosit și nefolosit. indemnizații, etc.) și salariul ajustat la mărimea valorii de referință de salarizare a judecătorilor la cel puțin rata inflației medii anuale pe anii 2023 și 2024, după cum prevede Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022. La 23.12.2024, a primit răspuns la cererea prealabilă, prin care i s-a refuzat în admiterea cerințelor.

39. Manifestă dezacord cu răspunsul din data 23.12.2024, deoarece problema ajustării și achitării salariului de judecător și altor plăți salariale la cel puțin rata medie de inflație pentru anii 2023 și 2024 nu a fost rezolvată după cum prevede și obligă Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022.
40. Susține că, în răspuns autoritatea publică pârâtă a indicat valoarea de referință în baza căruia a fost calculat și achitat salariul judecătorilor, dar nu a reținut argumentele ce ține de ajustarea anuală obligatorie a mărimii valorii de referință de salarizare a judecătorilor, bazată cel puțin pe rata inflației medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor, prevăzută de Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 pentru perioada anilor 2023 și 2024, care este obligatorie spre executare pentru Guvern, Ministerul Finanțelor, Parlament și Curtea de Apel Nord la calcularea și achitarea plăților salariale ale judecătorilor.
41. În drept, reclamanta Chircu Natalia invocă cadrul normativ și raționamentele de drept invocate în acțiunea înaintată de Ciobanu Andrian și Scutelnic Gheorghe. Invocă prevederile: art.28 alin.(1) a Legii cu privire la statutul judecătorului nr.544-XIII din 20.07.1995 cu modificările ulterioare; Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270 din 23 noiembrie 2018; Legii bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359 din 22.12.2022; Legii bugetului de stat pentru anul 2024 nr.418 din 22.12.2023; datele privind rata de inflație pentru anii 2023 și 2024, publicate de Biroul Național de Statistică a Republicii Moldova; pct.2 al dispozitivului Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022; art.128 alin.(3) și art.129, art.330 alin.(1) lit. e) Codului Muncii; art.3, art.162, art.164 - art.166, art.206 alin. (1) lit. c) Cod administrativ.

42. Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Bălți, sediul Central, Eduard Puiu, din 24.01.2025, s-a dispus: Se conexează cauzele de contencios administrativ: nr.3-20/2025, nr.3-21/2025, nr.3-25/2025 la cauza nr.3-3/2025.
43. Prin încheierea judecătorului Eduard Puiu din Judecătoria Bălți, sediul Central nr.3-3/2025 din 14 ianuarie 2025, a fost fixată ședința de pregătire pentru dezbaterile judiciare pentru data de 21 ianuarie 2025 ora 11:00.
44. **Pârâtul Curtea de Apel Nord, prin referința la acțiunea înaintată de Moraru Oleg** a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată, relevând următoarele motive de fapt și de drept.
45. La 09.01.2025 în Judecătoria Bălți, sediul Central, prin intermediul cancelariei, a fost depusă cererea de chemare în judecată înaintată de către judecătorul în demisie a1 Curții de Apel Nord, Oleg Moraru, către Curtea de Apel Nord, Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finantelor, privind constatarea dreptului, calcularea, recalcularea și achitarea plăților salariale, a îndemnizației și a plăților de întârziere în achitarea drepturilor salariale. Curtea de Apel Bălți a expediat la 23 decembrie 2024 reclamantului, judecătorului în demisie a1 Curții de Apel Bălți, domnului Oleg Moraru, răspuns la cererea prealabilă adresată Curții de Apel Bălți la 11 decembrie 2024, prin care a fost relatată formula de calculare a salariului judecătorilor Curții de Apel Bălți (redenumită din 27 decembrie 2024 în Curtea de Apel Nord).
46. Cu referire la cerința reclamantului Oleg Moraru, judecător în demisie al Curții de Apel Nord, privind recalcularea salariului lunar și altor plăți salariale (concediul de odihnă folosit și nefolosit, premii în funcție de salariul calculat, etc.) pentru perioada 01.01.2023 — 10.12.2024, reieșind din prevederile hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 precum și a datelor privind rata inflației pentru anii 2023 și 2024 publicate de către Biroul Național de Statistică, Curtea de Apel Nord, în limita competențelor funcționale, relatează următoarele.
47. În sensul executării hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022, privind controlul de constituționalitate a unor prevederi din Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, (salarizarea judecătorilor și a membrilor Consiliului Superior a1 Magistraturii), punctul nr.2 din dispozitiv are următorul conținut: Se recunosc constituționale articolele 12 alin.(15) și 29 alin.(2) din Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în măsura în care

ajustarea anuală o mărimii valorii este obligatorie și se bazează cel puțin pe rata inflației medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor.

48. În demersul înaintat Curții Constituționale, Consiliul Superior a1 Magistraturii a susținut că Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 nu le asigura judecătorilor un salariu adecvat. În particular, normele care reglementează grila și condițiile de salarizare a judecătorilor nu țineau cont de restricțiile impuse judecătorilor.
49. Până la adoptarea Legii nr.270 din 23 noiembrie 2018, salarizarea judecătorilor era reglementată de Legea nr.328 din 23 decembrie 2013, care stabilea condiții de salarizare conforme cu principiile independenței justiției și separației și colaborării puterilor în stat, cu rolul judecătorului la înfăptuirea justiției și cu incompatibilitățile impuse acestuia.
50. În acest sens, fiind studiate ambele legi privind salarizarea judecătorilor, s-a constatat că Legea nr.328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor stabilea mărimea salariului judecătorului în funcție de valoarea salariului mediu pe economie, pe când Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, prevede că, salariul se stabilește pe baza valorii de referință, care se înmulțește cu coeficientul de salarizare corespunzător funcției de judecător. Deși valoarea de referință trebuia ajustată anual în funcție de condițiile economice și de posibilitățile bugetului public național, astfel încât să reflecte cel puțin nivelul prognozat al ratei inflației, Consiliul a subliniat în demersul înaintat la Curtea Constituțională la 10 decembrie 2021 că, valoarea de referință a coeficientului de salarizare aplicată judecătorilor nu a suferit nicio schimbare de la data adoptării Legii nr.270 din 23 noiembrie 2018.
51. În circumstanțele descrise supra, Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 la art.12 alin.13, stabilește că: Salariul de bază se calculează prin înmulțirea valorii de referință stabilite cu coeficientul de salarizare corespunzător clasei de salarizare pentru funcția respectivă, determinată în condițiile prezentei legi, cu rotunjire până la 10 lei în favoarea salariatului.
52. În cererea de chemare în judecată adresată de către reclamantul, judecătorul în demisie al Curții de Apel Nord domnul Oleg Moraru, perioada de referință la care se solicită recalcularea salariului este: 01.01.2023-10.12.2024, data eliberării din funcție. Astfel, referitor la componenta fixă a salariului, se notează despre faptul că, potrivit art.12 alin.(2) din Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018,

salariul de bază se stabilește pe baza coeficienților de salarizare prevăzuți în tabelul nr.1 din Anexa nr.4 din Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018. Coeficienții de salarizare aplicabili față de judecători sunt prevăzuți în același tabel, având o expresie numerică (la caz, 10,40 în cazul judecătorilor cu o vechime în muncă de peste 15 ani) și corespund unei clase concrete de salarizare (113 în cazul judecătorilor cu o vechime în muncii de peste 15 ani).

53. Raportând cele relatate la Legea nr.270/18, Curtea de Apel Nord menționează că, salariul de bază al Judecătorului Curții de Apel Bălți în demisie, domnului Oleg Moraru, s-a calculat prin înmulțirea coeficientului de salarizare cu valoarea de referință stabilită în Legea bugetului de stat.
54. În sensul respectării prevederilor punctului nr.2 din hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06.12.2022, care prevede ajustarea anuală a mărimii valorii de referință de salarizare a judecătorilor și a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii este obligatorie și se bazează cel puțin rata inflației medii anumite la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor, se atestă că valoarea de referință este stabilită anual în baza legii bugetului de stat. Astfel, în Legea bugetului de stat pentru anul 2022 nr.205 din 06.12.2021 (în vigoare 01.01.2022), publicată în Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 315-324 art. 478 din 24.12.2021, a fost stabilită valoarea de referință: d) în mărime de 2500 lei pentru:— judecători (cu excepția judecătorilor din cadrul Curții Constituționale, al Consiliului Superior al Magistraturii și al Curții Supreme dc Justiție), procurori, inspectori-judecători, inspectori din cadrul Inspecției procurorilor și directorul Institutului Național al Justiției. e) în mărime de 2600 de lei - pentru judecătorii din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și al Curții Supreme de Justiție.
55. Susține pârâtul că, după emiterea hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06.12.2022, la adoptarea Legii bugetului de stat pentru anul 2023 valoarea de referință a rămas neschimbată. Modificări la valoarea de referință pentru judecători a avut loc doar începând cu 01 iunie 2023, prin legea nr.168 din 22.06.2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.223-226 art.388 din 30.06.2023, fiind aduse modificări la Legea bugetului de stat nr.418 din 22.12.2023, și, prin urmare legislativul nu a luat în calcul rata inflației crescând valoarea de referință de la 2500 la 2850 lei. Art.10 (1) Pentru calcularea, începând cu 1 iunie 2023, a salariilor angajaților din sectorul bugetar, în conformitate cu prevederile Legii nr.270/2018 privind sistemul

unitar de salarizare în sectorul bugetar, se stabilește valoarea de referință în mărime de 1900 de lei. (2) Prin derogare de la prevederile alin.(1), se stabilesc următoarele valori de referință. e) în mărime de 2850 de lei —pentru judecători (cu excepția judecătorilor din cadrul Curții Constituționale, al Consiliului Superior al Magistraturii și al Curții Supreme de Justiție) și inspectorii-judecători. f) în mărime de 3000 de lei pentru:— judecătorii din cadrul Curții Supreme de Justiție și al Consiliului Superior al Magistraturii.

56. Menționează pârâtul că, reclamantul, judecătorul în demisie al Curții de Apel Bălți, domnul Oleg Moraru, a indicat că, bază legală de încasare a salariului, Legea nr.270 din 23 decembrie 2018, cu indicarea tabelului care indică codul funcției, clasa de salarizare și coeficientul de salarizare al judecătorilor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, doar că hotărârea Curții Constituționale nr. 21 din 06.12.2022 prevedea ca valoarea de referință a judecătorilor și cea a membrilor Consiliului Superior a1 Magistraturii să fie ajustată la cel puțin rata inflației medii anuale, și nu ajustarea clasei și coeficientului de salarizare a judecătorilor cu membrii CSM.
57. Cu referire la solicitarea privind obligarea Curții de Apel Nord la plata îndemnizației pentru anii lucrați în funcția de judecător, Curtea de Apel Nord menționează despre faptul că prin demersul nr.25502 din data de 11 decembrie 2024, Curtea a solicitat Consiliului Superior la Magistraturii alocarea surselor suplimentare pentru achitarea îndemnizației unice la concediere judecătorilor demisionați, și urmează să achite îndemnizația tuturor judecătorilor demisionați odată cu primirea sumelor solicitate prin demers.
58. **Persoana terță Consiliul Superior al Magistraturii**, prin referința la acțiunea înaintată a relevat următoarele circumstanțe de fapt și temeiuri de drept.
59. Menționează că, la 9 ianuarie 2025, Oleg Moraru s-a adresat cu o acțiune în contencios administrativ către Curtea de Apel Nord, terț Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor cu privire la constatarea dreptului, calcularea, recalcularea și achitarea plăților salariale, a îndemnizației și a plăților de întârziere în achitarea drepturilor salariale, cauza fiind primită spre examinare.
60. Cu referire la circumstanțele cauzei, Consiliul indică că, reclamantul Oleg Moraru a activat în calitate de judecător la Curtea de Apel Bălți în perioada 2015-2024. La 07 noiembrie 2024 Comisia de evaluare a notificat magistratul privind inițierea evaluării, iar la 26 noiembrie 2024, judecătorul Oleg Moraru a

depus cerere, prin care solicită acceptarea demisiei din funcția de judecător în temeiul art.25 alin.(1) lit.(a) și art.26 alin.(l)-(3) din Legea nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului. Prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.680/42 din 10 decembrie 2024 s-a admis parțial cererea judecătorului și s-a eliberat domnul Oleg Moraru din funcția de judecător de la Curtea de Apel Bălți, în baza art.25 alin.(1) lit.a) și art.26 din Legea cu privire la statutul judecătorului, din data de 10 decembrie 2024.

61. Indică că, potrivit hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii menționate – referitor la cerințele cu privire la achitarea îndemnizației unice de concediere prevăzute de art.26 alin.(3) din Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului și achitarea plăților salariale în baza actelor normative sus-menționate, inclusiv în temeiul Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 6 decembrie 2022, Consiliul Superior al Magistraturii a menționat că acestea urmează a fi adresate Curții de Apel Bălți, entitatea responsabilă de efectuarea calculelor și plăților salariale ale judecătorilor Curții de Apel Bălți, [...] în cazul lipsei mijloacelor financiare în bugetul Curții de Apel Bălți pentru efectuarea plăților salariale urmare a demisiei judecătorilor; instanța de apel urmează să se adreseze Consiliului Superior al Magistraturii, cu acte confirmative, în vederea solicitării Ministerului Finanțelor a alocării mijloacelor financiare suplimentare în bugetul instanței judecătorești”.
62. Susține că, la 12 decembrie 2024 în cancelaria Consiliul Superior al Magistraturii a fost înregistrat demersul președintelui Curții de Apel prin care s-a solicitat alocarea mijloacelor suplimentare pentru achitarea indemnizațiilor unice (inclusiv și pentru reclamant), demersul dat a fost inclus în agenda ședinței nr.1 din 16 ianuarie 2025 și potrivit sintezei ședinței, a fost admis. Ulterior, hotărârea urmează a fi expediată către Ministerul Finanțelor spre executare, iar odată cu alocarea mijloacelor necesare, se vor face achitările corespunzătoare.
63. Remarcă că, mijloacele financiare cu destinația plății indemnizației unice de concediere nu au fost planificate atunci când s-au făcut propuneri pentru buget, întrucât nu se cunoștea despre faptul depunerii cererilor de demisie concomitentă din partea a 12 judecători, iar odată survenit evenimentul, administrația instanței a întreprins măsurilor necesare în vederea alocării de mijloace suplimentare, iar reținerile în achitare nu îi sunt imputabile angajatorului. Corespunzător, pretențiile reclamantului de achitare a

penalităților de întârziere sunt nejustificate de vreme ce lipsește un element al răspunderii și anume - vinovăția angajatorului.

64. Referitor la argumentele privind neexecutarea prevederilor Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022, formulate inclusiv la adresa Consiliului Superior al Magistraturii, remarcă că, contrar celor menționate de reclamant, în limita competenței, Plenul Consiliul Superior al Magistraturii s-a expus în hotărârea nr.560/37 din 21 decembrie 2023, fiind dispusă sesizarea Curții Constituționale în vederea asigurării executării integrale a Hotărârii Constituționale nr.21 din 6 decembrie 2022. Curtea Constituțională a informat Consiliul că Curtea a solicitat de la autoritățile competente informația privind nivelul executării hotărârii indicate.
65. Consiliul reiterează poziția referitor la care este necesară ajustarea salariilor judecătorilor corespunzător volumului de lucru și nivelului de responsabilitate, însă acest fapt urmează a fi întreprins respectând principiul separației puterilor în stat, precum și rolul Parlamentului de unică autoritate legiuitoare, care adoptă Legea bugetului de stat, iar instanțele judecătorești nu au competența să anuleze aplicarea unor acte normative cu putere de lege și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară.
66. **Prin cererea din 03.02.2025, persoana terță Consiliul Superior al Magistraturii** a lăsat la discreția instanței de judecată aprecierea legalității și temeiniciei acțiunilor înaintate de reclamanți.
67. **Persoana terță Ministerul Finanțelor RM, prin referința la acțiunea înaintată de Moraru Oleg** a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată, relevând următoarele motive de fapt și de drept.
68. Menționează că, reclamantul își întemeiază pretențiile pe prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022. O asemenea abordare este neîntemeiată, deoarece salarizarea judecătorilor nu se produce și nu poate să aibă loc în baza unei hotărâri a Curții Constituționale, ci se efectuează în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, și anume a Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar în coroborare cu prevederile legilor bugetare anuale. Mai invocă prevederile art.6 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.
69. Atrage atenția asupra faptului că, prin hotărârea respectivă a Curții Constituționale nu au fost declarate neconstituționale careva prevederi ale legislației în materia salarizării. La fel, asemenea pretenții nu pot fi formulate în

baza unei hotărâri ale Curții Constituționale, în condiția în care angajatorul (Curtea de Apel Nord) a respectat prevederile legale și a efectuat plata salariului în strictă conformitate cu legislația în materia salarizării în sectorul bugetar.

70. Informează că, prin Legea nr.168/2023 pentru modificarea unor acte normative au fost operate modificări în art.10 din Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359/2022 (puse în aplicare începând din 01 iunie 2023), prin care a fost majorată valoarea de referință a judecătorilor după cum urmează: - pentru judecători (cu excepția judecătorilor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și al Curții Supreme de Justiție) - de la 2 500 lei la 2 850 lei; - pentru judecătorii din cadrul Curții Supreme de Justiție și al Consiliului Superior al Magistraturii - de la 2 600 lei la 3 000 lei. Începând cu 01.10.2023 a fost prevăzută majorarea valorii de referință la 3 600 lei pentru membrii judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, care au promovat evaluarea prevăzută de Legea nr.26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, precum și judecătorii candidați care au promovat evaluarea respectivă, dar nu au fost aleși în funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, precum și pentru judecătorii Curții Supreme de Justiție, care au promovat evaluarea externă conform Legii nr.65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție și care au fost numiți în funcție, precum și candidații la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, din rândul judecătorilor și procurorilor aflați în funcție, care au promovat evaluarea externă, dar nu au fost numiți în calitate de judecători ai Curții Supreme de Justiție.
71. Iar începând cu 01.01.2024, prin Legea bugetului de stat pentru anul 2024 nr.418/2023, a fost stabilită valoarea de referință în mărime de: a) 4 300 lei pentru judecătorii, care au promovat evaluarea externă conform Legii nr.252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, precum și candidații la funcțiile indicate la art.3 alin.(l) lit.a)-f) din legea menționată, care au promovat evaluarea respectivă, dar nu au fost aleși sau, după caz, numiți, în funcția la care au candidat; b) 4500 lei pentru: - membrii judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, care au promovat evaluarea prevăzută de Legea nr.26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor,

precum și judecătorii candidați care au promovat evaluarea respectivă, dar nu au fost aleși în funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii; - membrii judecători din cadrul Colegiului pentru selecția și evaluarea judecătorilor și din cadrul Colegiului disciplinar al Consiliului Superior al Magistraturii, care au promovat evaluarea prevăzută de Legea nr.26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, precum și judecătorii candidați care au promovat evaluarea respectivă, dar nu au fost aleși sau, după caz, numiți în funcția de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea judecătorilor sau al Colegiului disciplinar al judecătorilor; - judecătorii Curții Supreme de Justiție, care au promovat evaluarea externă conform Legii nr.65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție și care au fost numiți în funcție, precum și candidații la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, din rândul judecătorilor și procurorilor aflați în funcție, care au promovat evaluarea externă, dar nu au fost numiți în calitate de judecători ai Curții Supreme de Justiție. Începând cu 01.01.2025, valoarea de referință pentru judecători a fost majorată de la 2 850 lei la 3 000 lei.

72. Susține că, angajatorul a respectat prevederile legale și a achitat salariul reclamantului, mărimea căruia fiind stabilită prin Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar în coroborare cu prevederile legilor bugetare anuale.
73. Informează că, sunt aplicabile mai multe tipuri de rate a inflației (rata lunară a inflației, rata medie lunară a inflației, rata anuală a inflației, rata medie anuală a inflației, rata inflației la sfârșitul anului). Curtea Constituțională a reținut că inflația în luna octombrie a anului 2022 a înregistrat o rată de 34,62% (aceasta este rata anuală a inflației), dar în dispozitivul hotărârii deja a statuat că valoarea de referință a judecătorilor urmează a fi majorată cu cel puțin rata medie anuală a inflației. Urmează a se reține faptul că rata anuală a inflației diferă de rata medie anuală a inflației. Rata anuală a inflației reprezintă creșterea prețurilor de consum într-o lună din anul curent, față de aceeași lună a anului precedent. Rata medie anuală a inflației reprezintă creșterea medie a prețurilor de consum într-un an față de anul precedent. Rata medie anuală a inflației pentru anul în curs nu poate fi cunoscută la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor (așa cum a statuat Curtea Constituțională

în dispozitivul hotărârii nr.21 din 06 decembrie 2022). Rata medie anuală a inflației pentru, anul 2023, poate fi aflată abia la sfârșitul lunii ianuarie a anului 2024, pentru anul 2024 - abia la sfârșitul lunii ianuarie 2025, adică deja după intrarea în vigoare a legilor bugetare anuale. Reieșind din posibilitățile bugetului public național, au fost întreprinse măsuri enunțate mai sus de majorare a salariilor judecătorilor.

74. Totodată, este neîntemeiată și pretenția privind încasarea plății în mărime de 0,3 la sută, pretinsă în baza art.330 din Codul muncii. Acest articol nu poate fi aplicat la încasarea diferenței de salariu pretinsă, deoarece prevederea respectivă din Codul respectiv se aplică doar în cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci, situație care nu-și găsește relevanță în prezenta cauză. Or, titlu art.330 din Codul muncii are următorul cuprins: Obligația angajatorului de a repara prejudiciul cauzat persoanei ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci.
75. **Pârâtul Curtea de Apel Nord, prin referința la acțiunea înaintată de Ciobanu Andrian, Chircu Natalia, Scutelnic Gheorghe** a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată, relevând următoarele motive de fapt și de drept.
76. Cu referire la cerința reclamantului, domnului Andrian Ciobanu, judecător al Curții de Apel Nord, privind recalcularea salariului lunar și altor plăți salariale (concediul de odihnă folosit și nefolosit, premii în funcție de salariul calculat, etc.) pentru perioada 01.01.2023 - 31.12.2024, precum și a judecătorilor în demisie ai Curții de Apel Nord, Natalia Chircu și Gheorghe Scutelnic, (pentru perioada 01 februarie 2023 - 11 decembrie 2024) reieșind din prevederile hotărârii Curții Constituționale nr. 21 din 06 decembrie 2022 precum și a datelor privind rata inflației pentru anii 2023 și 2024 publicate de către Biroul Național de Statistică, Curtea de Apel Nord, în limita competenței funcționale, relatează că, în sensul executării hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022, privind controlul de constituționalitate a unor prevederi din Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, (salarizarea judecătorilor și a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii), punctul nr.2 din dispozitiv are următorul conținut: Se recunosc constituționale articolele 12 alin.(15) și 29 alin.(2) din Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în măsura în care ajustarea anuală a mărimii valorii de referință de salarizare a

judecătorilor și a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii este obligatorie și se bazează cel puțin pe rata inflației medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor.

77. Indică că, Legea nr.328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor, prevede stabilea mărimea salariului judecătorului în funcție de valoarea salariului mediu pe economie, pe când Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, prevede că salariul se stabilește pe baza valorii de referință, care se înmulțește cu coeficientul de salarizare corespunzător funcției de judecător. Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 la art.12 alin.13, stabilește că: Salariul de bază se calculează prin înmulțirea valorii de referință stabilite cu coeficientul de salarizare corespunzător clasei de salarizare pentru funcția respectivă, determinată în condițiile prezentei legi, cu rotunjire până la 10 lei în favoarea salariatului.
78. Menționează că, judecătorul Curții de Apel Nord, domnul Andrian Ciobanu indică perioada de referință la care se solicită recalcularea salariului 01.01.2023-31.12.2024 iar judecătorii în demisie ai Curții de Apel Nord, doamna Natalia Chircu și domnul Gheorghe Scutelnic, reprezentat de către avocatul Rotari Mihaela, perioada de referință la care se solicită recalcularea salariului este 01.02.2023-11.12.2024 (data emiterii hotărârii privind demisionarea judecătorilor).
79. Astfel, referitor la componenta fixă a salariului, se notează despre faptul că, potrivit art. 12 alin.(2) din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018, salariul de bază se

    stabilește pe baza coeficienților de salarizare prevăzuți în în tabelul nr.1 din Anexa nr.4 din Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018. Coeficienții de salarizare aplicabili față de judecători sunt prevăzuți în Tabelul nr.1 din anexa nr.4 din Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 (la caz, 10,40 în cazul judecătorilor cu o vechime în muncă de peste 15 ani) și corespund unei clase concrete de salarizare **(**113 în cazul judecătorilor cu o vechime în muncă de peste 15 ani).
80. Susține că, salariul de bază al Judecătorului Curții de Apel Nord, Andrian Ciobanu, precum și a judecătorilor în demisie ai Curții de Apel Nord, Natalia Chircu și Gheorghe Scutelnic, s-a calculat prin înmulțirea coeficientului de salarizare cu valoarea de referință stabilită în Legea bugetului de stat (ex.:2850 lei * 10,40, în cazul judecătorilor cu o vechime în muncă de peste 15 ani) conform anexei nr 4, tabelul nr.1.

81. Invocă că, modificări la valoarea de referință pentru judecători a avut loc doar începând cu 01 iunie 2023, prin legea nr.168 din 22.06.2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.223-226 art.388 din 30.06.2023, fiind aduse modificări la Legea bugetului de stat nr.418 din 22.12.2023, și, prin urmare legislativul a luat în calcul rata inflației crescând valoarea de referință de la 2500 la 2850 lei.
82. Cu referire la solicitările judecătorului Curții de Apel Nord, Andrian Ciobanu, precum și a judecătorilor în demisie ai Curții de Apel Nord, Natalia Chircu și Gheorghe Scutelnic, cu privire la calcularea și achitarea diferenței salariului achitat și salariului ajustat la mărimea valorii de referință de salarizare a judecătorului la cel puțin rata inflației medii anuale începând cu 01 ianuarie 2023 până la 31 decembrie 2024 în cazul judecătorului Andrian Ciobanu, și începând cu 01 februarie 2023 până la 11 decembrie 2024 (data emiterii hotărârii privind demisionarea) în cazul judecătorilor în demisie Natalia Chircu și Gheorghe Scutelnic, în corespundere cu hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 și datelor privind rata medie de inflație pentru anii 2023 și 2024, stabilită de Biroul Național de Statistică a Republicii Moldova, Curtea de Apel va nota că, art.12 alin.(15) din Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 prevede că aceasta se reexaminează anual în funcție de condițiile economice din țară și de posibilitățile bugetului public național, cel puțin la nivelul prognozat al ratei inflației. Astfel, Curtea Constituțională în decizia nr.21 din 06.12.2022, (§ 41) a constatat ca articolele 12 alin.(15) și (16), 29 alin.(2) și anexa nr.4, tabelul 1 din Legea nr.270 dm 23 noiembrie 2018, le permit Parlamentului și Guvernului să exercite în mod discreționar competențele lor la formarea bugetului de stat în dauna separației puterilor stat și independentei judecătorilor, determinând salariul judecătorului în conformitate cu garanțiile securității financiare a judecătorului, așa cum presupun articolele 1 alin.(3), art.6 și art.116 alin.(1) din Constituție.
83. Referitor la achitarea îndemnizației pentru anii lucrați în funcția de judecător, Curtea de Apel Nord menționează despre faptul că prin demersul nr.25502 din data de 11 decembrie 2024, Curtea a solicitat Consiliului Superior la Magistraturii alocarea surselor suplimentare pentru achitarea îndemnizației unice la concediere judecătorilor demisionați, și urmează să achite îndemnizația tuturor judecătorilor demisionați odată cu primirea sumelor solicitate prin demers.

În cadrul ședinței de judecată de examinare a cauzei în fond:

84. Reprezentantul reclamantului Scutelnic Gheorghe, avocat Rotari Mihaela, a susținut integral cererea de chemare în judecată înaintată, solicitând admiterea acesteia.
85. Reclamanții Moraru Oleg, Ciobanu Andrian, Chircu Natalia, Scutelnic Gheorghe, pârâtul Curtea de Apel Nord și persoanele terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor, nu s-au prezentat, solicitând examinarea cauzei în lipsa sa.
86. În conformitate cu prevederile art.218 lit.d) Cod administartiv, *Examinarea şi soluţionarea în fond a acţiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepţii*: *neprezentarea la şedinţa de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanţilor şi/sau a reprezentanţilor lor nu împiedică soluţionarea acţiunii în contenciosul administrativ.*
87. Astfel, constatând la caz faptul citării legale la caz a părților, persoanelor terțe, având în vedere solicitarea de examinare a cauzei în lipsa acestora, pornind de la principiul disponibilității în drepturi a participanților la proces în coraport cu art. 218 lit.d) Cod administrativ, instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa participanților la proces neprezenți.

Admisibilitatea acțiunii:

88. Potrivit prevederilor art.207 alin.(1)-(2) Cod administrativ, *Instanţa verifică din oficiu dacă sînt întrunite condiţiile pentru admisibilitatea unei acţiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acţiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. (2) Acţiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărîre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleaşi părţi, cu acelaşi obiect şi pe aceleaşi temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunţat la acţiune sau şi-a retras acţiunea într-un litigiu între aceleaşi părţi, cu acelaşi obiect şi pe aceleaşi temeiuri de drept sau că între parţi s-a încheiat o tranzacţie de împăcare; c) la aceeaşi sau la altă instanţă de judecată se examinează o acţiune între aceleaşi părţi, cu acelaşi obiect şi pe aceleaşi temeiuri de drept; d) acţiunea a fost depusă după*

expirarea termenului prevăzut la art.209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17; f) nu sînt întrunite condiţiile prevăzute la art.208; g) acţiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerinţelor prevăzute la art.211 alin.(1) şi (2) şi art.212 alin.(1) şi reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanţa de judecată.

89. Referitor la aspectele legate de admisibilitatea/inadmisibilitatea acțiunii în ordinea contenciosului administrativ, instanța de judecată, a realizat testul de admisibilitate a acțiunii la etapa de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, precum și în contextul examinării cererii persoanei terțe Ministerul Finanțelor privind stabilirea reclamanților a termenului pentru achitarea taxei de stat. Prin încheierea Judecătoriei Bălți, sediul central din 14.02.2025, cererea menționată a fost respinsă.
90. Instanța de judecată a mai constatat că, acțiunile au fost înaintată în termenul prevăzut de lege, or, răspunsul la cererea prealabilă datează cu 23.12.2024, iar acțiunile în instanța de judecată au fost înaintată la 09, 20, 22, 23.01.2025.
91. Suplimentar, instanța remarcă prevederile art.355 alin.(1) Codul muncii, *Cererea privind soluţionarea litigiului individual de muncă se depune în instanţa de judecată: a) în termen de 3 luni de la data cînd salariatul a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său; b) în termen de 3 ani de la data apariţiei dreptului respectiv al salariatului, în situaţia în care obiectul litigiului constă în plata unor drepturi salariale sau de altă natură, ce i se cuvin salariatului*.
92. Norma legală stabilită de art.355 alin.(1) Codul muncii, în calitate de normă specială la caz, stabilește astfel dreptul salariatului de a înainta acțiunea privind soluționarea litigiului individual de muncă, inclusiv dat în competența contenciosului administrativ, direct în instanța de judecată, stabilind inclusiv termeni speciali de revendicare a drepturilor salariale, iar potrivit prevederilor art.5 alin.(3) din Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22.12.2017, *Normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecţi strict determinaţi. În caz de divergenţă între o normă generală şi o normă specială, care se conţin în acte normative de acelaşi nivel, se aplică norma specială. Reclamanții au relevat interesul la înaintarea acțiunii în sensul prevederilor art.17 Cod administrativ.*

93. Pe cale de consecință, acțiunea a promovat testul de admisibilitate de examinare în ordinea contenciosului administrativ.
94. Termenul de examinare a acțiunii. Potrivit prevederilor art.355 alin.(4) Codul muncii *Instanţa de judecată va examina cererea de soluţionare a litigiului individual de muncă în termen de cel mult 30 de zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia şi va emite o hotărîre cu drept de atac conform Codului de procedură civilă*. În procedura judecătorului judecătoriei Bălți, Eduard Puiu, cauza de contencios administrativ s-a aflat în perioada 09.01.2025 (momentul repartizării prin intermediul Programului Integrat de Gestiune a Dosarelor a primei acțiuni, înaintate de reclamantul Moraru Oleg) – 18.02.2025 (momentul pronunțării hotărârii) cauza fiind soluționată în termen de 28 de zile lucrătoare.

Aprecierea instanței:

95. Audiind participanții la proces, studiind acțiunile înaintate, pozițiile scrise ale pârâtului, persoanelor terțe, analizând materialele cauzei, instanța de judecată respinge:

- acțiunea depusă de Moraru Oleg către Curtea de Apel Nord, persoane terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor al privind constatarea dreptului, calcularea, recalcularea și achitarea plăților salariale, a îndemnizației pentru anii lucrați în funcția de judecător și a plăților de întârziere în achitarea drepturilor salariale,
- acțiunea depusă de către Ciobanu Andrian către Curtea de Apel Nord, persoane terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor privind obligarea calculării și achitării diferenței salariului și plăților salariale neajustate, obligarea calculării și achitării plăților de întârziere în achitarea drepturilor salariale,
- acțiunea depusă de către Chircu Natalia către Curtea de Apel Nord, persoane terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor privind obligarea calculării și achitării diferenței salariului și plăților salariale neajustate, obligarea calculării și achitării plăților de întârziere în achitarea drepturilor salariale,
- acțiunea depusă de către reclamantul Scutelnic Gheorghe și reprezentantul reclamantului avocat Rotari Mihaela către Curtea de Apel Nord, persoane terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor privind obligarea calculării și achitării diferenței salariului și plăților salariale neajustate,

obligarea calculării și achitării plăților de întârziere în achitarea drepturilor salariale,

96. În fundamentarea soluției, instanța de judecată denotă următoarele raționamente de fapt și de drept.
97. Conform prevederilor art.218 Codul administrativ, *Examinarea şi soluţionarea în fond a acţiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepţii: a) examinarea şi soluţionarea acţiunii în contencios administrativ are loc în şedinţă publică, iar în cazuri de excepţie stabilite de lege – în şedinţă închisă. Participanţii la proces se citează; în citaţie se comunică locul, data şi ora şedinţei. Dacă participanţii la proces convin de comun acord, examinarea şi soluţionarea acţiunii în contencios administrativ are loc în procedură scrisă; b) instanţa de judecată acceptă probele prezentate după termenul stabilit în faza de pregătire pentru examinarea în fond a acţiunii în contencios administrativ, numai dacă participanţii la proces justifică şi probează imposibilitatea prezentării probelor în termenul stabilit de instanţă; c) participanţii la proces care s-au prezentat cel puţin o dată în şedinţa de judecată pe parcursul examinării acţiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acţiunii în contencios administrativ nu pot invoca lipsa citaţiei pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară; d) neprezentarea la şedinţa de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanţilor şi/sau a reprezentanţilor lor nu împiedică soluţionarea acţiunii în contenciosul administrativ.*
98. Primordial instanța de judecată menționează că, acțiunea civilă inclusiv cea de contencios administrativ, presupune o structură internă. În acest sens, natura juridică a fiecărei acțiuni se determină nu doar prin caracteristicile sale exterioare, dar și prin structura sa internă. Elementele acțiunii civile reprezintă în ansamblu structura internă a acțiunii civile. Astfel, se evidențiază trei elemente ale acțiunii civile, de contencios administrativ: subiecții (părțile), obiectul și temeiul acțiunii civile.
99. În cadrul examinării cauzei în fond, instanța de judecată urmează să analizeze toarte cele trei elemente constitutive ale acțiunii, raportat la obiectul litigiului.
100. Instanța de judecată consideră necesar de a menționa la caz că, acțiunea de contencios administrativ, trebuie să întrunească o serie de condiții cumulative inerente aflării pe rol și anume, să aibă un obiect care reprezintă

pretenția material juridică cu privire la care se cere darea hotărârii judecătorești, să fie bazată pe un temei care reprezintă acele circumstanțe de fapt și de drept ce dau naștere acţiunii, și ca acțiunea să fie înaintată de către un subiect titular de interes material și drept procesual de acțiune în cadrul cererii înaintate și să fie îndreptată către un subiect corespunzător. Toate condițiile/elementele menționate ale acțiunii în contencios administrativ, trebuie întrunite cumulativ pentru ca instanța de judecată să se expună asupra temeiniciei/netemeiniciei acțiunii. În raport cu elementele unor categorii de acțiuni (obiect, subiect, temei) legislația impune o serie de condiții speciale.

101. Pârâtul este subiectul raportului juridic litigios, împotriva căruia în instanța de judecată se pornește un proces ca fiind prezumat că ar fi încălcat sau contestat drepturile subiective ale reclamantului. Pârâtul participă ca parte pasivă în proces, deoarece împotriva lui se pornește procesul în vederea apărării drepturilor sau intereselor legitime ale reclamantului, care se presupune că ar fi fost încălcate sau contestate de către pârât. În acest context, la caz, instanța de judecată constată că acţiunea a fost îndreptată față de un pârât necorespunzător.

102. Reclamanții la caz, înaintează cerere de chemare în judecată către pârât Curtea de Apel Nord. Dreptul de a alege pârâtul aparține reclamantului, iar instanțele de judecată sunt obligate să se expună pe acțiunea depusă în limitele cerințelor formulate față de pârâții indicați de reclamant.

103. Instanța de judecată conchide că, acțiunea a fost formulată incorect în raport cu subiectul pasiv către care reclamanții își formulează revendicările, și anume – Curtea de Apel Nord. Instanța de judecată constată că cererea de chemare în judecată este îndreptată împotriva unui pârât necorespunzător, iar subiectul acțiunii presupune un element al acțiunii civile/ de contencios administrativ, din acest considerent, instanța de judecată a statuat asupra acestui aspect prin hotărâre de respingere a acțiunii ci nu la etapa de admisibilitate a acțiunii în ordinea contenciosului administrativ.

104. Primordial instanța de judecată denotă că, dreptul judecătorilor la ajustarea salariilor în baza ratei inflației sau în baza altor mecanisme care țin cont de evoluția prețurilor la produsele și serviciile de bază, este abordat și confirmat prin de Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022, care constituie izvor de drept și urmează a fi aplicată în ordinea juridică internă, fiind opozabilă atât părților în proces cât și instanței de judecată care soluționează cauza, or, potrivit prevederilor art.134 alin.(3) din Constituția RM,

Curtea Constituţională garantează supremaţia Constituţiei, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă şi putere judecătorească şi garantează responsabilitatea statului faţă de cetăţean şi a cetăţeanului faţă de stat. Suplimentar, potrivit art.71 din Codul jurisdicţiei constituţionale nr. 502-XIII din 16.06.95, *Hotărârea şi avizul Curţii Constituţionale sînt definitive şi nu pot fi atacate*.

105. Nemijlocit în pct.5 din dispozitivul Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022, se indică expres că, *Prezenta hotărâre este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.*

106. Pe cale de consecință, soluția la caz nu vizează respingerea sau negarea constatărilor și raționamentelor expuse expres în Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022.

107. Prezenta hotărâre presupune analiza limitelor, mecanismelor de acțiune la caz, stabilite de lege, de Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022, acordate Curții de Apel Nord, la momentul realizării de către aceasta a activității administrative contestate de reclamanți. Or, acțiunea înaintată de reclamanți la caz reprezintă acțiune în obligare, iar în contextul unei acțiuni în obligare, instanța de judecată urmează să analizeze inevitabil dacă autoritatea publică pârâtă, dispune de competență materială și funcțională de acționa în conformitate cu solicitările reclamanților.

108. Instanța la caz, pornind de la faptul că Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 reconfirmă dreptul la *ajustarea salariilor în baza ratei inflației sau în baza altor mecanisme care țin cont de evoluția prețurilor la produsele și serviciile de bază,* urmează a fi analizat cercul de acțiuni care pot fi realizate de către autoritatea publică pârâtă la caz, prin prisma analizei situației mecanismelor legale de punere în aplicare a Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022, or, potrivit prevederilor art.744 alin.(2) din Codul jurisdicţiei constituţionale, *Hotărârile şi avizele Curţii Constituţionale se expediază de asemenea: a) Preşedintelui Republicii Moldova; b) Parlamentului; c) Guvernului; d) Curţii Supreme de Justiţie; f) Procurorului General; g) ministrului justiţiei.*

109. Nemijlocit în Hotărârea nr.21 din 06 decembrie 2022, la pct.72, Curtea Constituțională reține că, *remunerația judecătorilor trebuie protejată de fluctuațiile monetare. Acest obiectiv poate fi realizat prin ajustarea salariilor în*

*baza ratei inflației sau în baza altor **mecanisme** care țin cont de evoluția prețurilor la produsele și serviciile de bază. Curtea precizează că acest lucru nu este un fapt neobișnuit, pentru că un mecanism similar este aplicat și în cazul altor drepturi social-economice, e.g. în cazul dreptului la indexarea pensiei (articolul 13 alin. (2) din Legea privind sistemul public de pensii)*.

110. Suplimentar, în pct.41 a Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022, Curtea a constatat că *articolele 12 alineatele (15) și (16), 29 alin.(2) și Anexa nr.4 Tabelul 1 din Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 le permit Parlamentului și Guvernului să exercite în mod discreționar competențele lor la formarea bugetului de stat în dauna separației puterilor în stat și independenței judecătorilor. Având în vedere acest fapt, Curtea a subliniat că trebuie să analizeze dacă modalitatea de determinare a salariului judecătorului din Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 este conformă cu garanția securității financiare a judecătorului, așa cum o presupun articolele 1 alin.(3), 6 și 116 alin.(1) din Constituție*.

111. În pct.57 din Hotărâre*, Curtea observă că Constituția nu conține nicio mențiune care ar viza remunerația judecătorului. Totuși, Legea fundamentală nu-i acordă Parlamentului o marjă discreționară nelimitată în acest sens. Dimpotrivă, articolele 1 alin.(3), 6 și 116 alin.(1) din Constituție limitează de o manieră substanțială această competență. În principal, aceste norme presupun că Parlamentul are obligația de a le stabili judecătorilor o remunerație suficient de ridicată și de stabilă pentru a-i proteja de riscul intervențiilor sau al presiunilor exterioare susceptibile să le afecteze independența și imparțialitatea.*

112. În pct.77 din Hotărâre, *Curtea consideră că remunerația, ca una din garanțiile independenței și imparțialității membrilor Consiliului, nu trebuie să depindă în exclusivitate de puterea executivă sau cea legislativă, autorități competente de a elabora și a adopta bugetul de stat pentru fiecare an financiar. **Legislația trebuie să prevadă mecanismele necesare** care să asigure menținerea valorii reale a salariilor acestora la nivelul corespunzător îndeplinirii funcției de garant al independenței autorității judecătorești.*

113. Din analiza pct.5 din Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022, se constată că, *În procesul soluționării sesizării, Curtea Constituțională a solicitat opiniile Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului și a Asociației Judecătorilor.*

114. Reieșind din constatările și raționamentele expuse mai sus, instanța de judecată astfel denotă că, elaborarea mecanismului normativ de punere în aplicare a Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 vizează prerogativa autorităților publice în sfera de competență funcțională și materială a cărora intră elaborarea, adoptarea de acte normative, acte care să asigure un mecanism legislativ detaliat care să fie aplicat de către autoritățile publice care nu dispun de prerogativa de elaborare a acestor mecanisme normative din considerentul că, prin lege sunt abilitate de a emite exclusiv acte administrative fie cu caracter individual fie cu caracter normativ, dar care rămân la statut de act administrativ.

115. Necesitatea unui mecanism de aplicare detaliat, consacrat la nivel de act normativ, privind ajustarea salariilor, ajustarea în baza ratei inflației sau în baza altor mecanisme care țin cont de evoluția prețurilor la produsele și serviciile de bază, derivă din faptul că acesta urmează să aibă o aplicabilitate generală, or, conform prevederilor art.4 din Legea cu privire la actele normative, *Actul normativ are caracter public, obligatoriu,* ***general şi impersonal****. Prevederile actului normativ sânt executorii, opozabile tuturor subiecţilor de drept şi, în caz de necesitate, sânt impuse prin forţa de constrângere a statului*.

116. În situația în care elaborarea mecanismelor privind ajustarea salariilor, ajustarea în baza ratei inflației sau a altor mecanisme care țin cont de evoluția prețurilor la produsele și serviciile de bază, ar fi lăsată doar la atitudinea autorităților publice care dispun de prerogativa legală de elaborare doar a actelor administrative individuale sau cu caracter normativ la nivel de unitate, ar fi generată situația implementării și aplicării sistemice neuniforme a mecanismelor enunțate, care ar suporta diferențe de la o entitate la alta și ar periclita în mod sistemic procesul de realizarea a unui drept esențial – dreptul la plata salariului pentru munca prestată.

117. Astfel, reiterăm că, la caz, în acțiunile formulate, reclamanții indică în calitatea procesuală de pârât – Curtea de Apel Nord, iar Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor fiind indicați în calitate de persoane terțe.

118. Potrivit prevederilor art.203 Cod administrative, *Participanţi la proces sînt: a) părţile; b) persoanele atrase în proces de instanţa de judecată; c) alţi subiecţi investiţi de lege cu drept de sesizare.*

119. Conform art.204 Cod administrativ, *Părţi în procedura de contencios administrativ pot fi persoanele fizice sau juridice şi autorităţile publice în sensul art.7.*

120. În conformitate cu prevederile art.205 alin.(1) Cod administrativ, *La examinarea acţiunii în contencios administrativ, instanţa de judecată poate atrage în proces, din oficiu sau la cerere, persoane ale căror drepturi sînt afectate de litigiul în cauză.*

121. Nemijlocit în acțiunile înaintate, reclamanții menționează o serie de raționamente legate de neexecutarea Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022, iar revendicările salariale din acțiune sunt raportate anume la aspectul legat de neexecutarea Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022.

122. În cererile de chemare în judecată înaintate, menționează reclamanții o serie de aspecte importante și determinante, care denotă aspecte de competență materială și funcțională a autorităților publice în soluționarea solicitărilor reclamanților la caz, și anume:

- *legea trebuie să protejeze independența judecătorului, prin ajustarea salariului în cazul fluctuațiilor economice și să ofere garanții împotriva presiunilor externe din partea legislativului și a executivului, prin stabilirea unui cuantum adecvat al remunerației judecătorului;*
- *problema salarizării judecătorilor în baza Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 nu a fost soluționată de organul legislativ, organul executiv și entitatea unde am activat în funcția de judecător;*
- *autoritățile statului (organele legislative și executive) nu au avut voința de a majora salariul judecătorilor, cel puțin în baza Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022;*
- *autoritățile, și anume: Guvernul, Ministerul Finanțelor, Parlamentul și Curtea de Apel Nord n-au reacționat la executarea Hotărârii Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022;*
- *Constituția nu conține nici o mențiune care ar viza remunerația judecătorului, totuși, Legea fundamentală nu-i acordă Parlamentului o marjă discreționară nelimitată în acest sens.*
- *Parlamentul are obligația de a le stabili judecătorilor o remunerație suficient de ridicată și de stabilă pentru a-i proteja de riscul intervențiilor sau al*

presiunilor exterioare susceptibile să le afecteze independența și imparțialitatea;

- *nefiind executată Hotărârea Curții Constituționale nr.21din 06 decembrie 2022, reclamanții susțin că au fost privați de plăți salariale obligatorii, care urmau a fi ajustate pe anii 2023 și 2024 în măsura în care ajustarea anuală a mărimii valorii de referință de salarizare a judecătorilor și a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii este obligatorie și se bazează cel puțin pe rata inflației medii anuale la data adoptării Legii bugetului de stat pentru anul următor.*

123. Pornind de la revendicările reclamanților enunțate mai sus, analizând prerogativele, limitele de competență materială și funcțională a Curții de Apel Nord, categoriile de acte pasibile de a fi emise la caz de către autoritatea publică pârâtă, se constată că aceasta reprezintă o autoritate publică care acționează în baza cadrului legal existent, fără a dispune de putere creatoare de norme de drept – acte normative în sensul Legii cu privire la actele normative. *Autoritate publică,* în temeiul prevederilor art.7 din Codul administrativ, *se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acţionează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.* În baza art.5 din Codul administrativ, *Activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea*.

124. Conform prevederilor art.2 Cod administrativ, alin.(1) *Prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanţilor la raporturile administrative, atribuţiile autorităţilor publice administrative şi ale instanţelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile şi obligaţiile* participanţilor *în procedura administrativă şi cea de contencios administrativ.* Alin.(3) lit.d) ***Prevederile prezentului cod nu se aplică: procedurii de elaborare şi adoptare a actelor normative***.

125. Conform art.21 Cod administrativ, care consacră principiul legalității, (1) *Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative.* (3) *Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării*

drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decît în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

126. În conformitate cu art.57 alin.(1) Cod administrativ, *Activitatea administrativă se realizează numai de autoritatea publică competentă şi în limitele competenţei legale*.

127. Din analiza cadrului legal enunțat, se reafirmă raționamentul că, în calitatea sa de autoritate publică, autoritatea pârâtă la caz - Curtea de Apel Nord, nu dispune de prerogativa de a crea mecanisme cu putere juridică de acte normative, adică nu deține prerogative de legiferare ci doar acționează, prin acte administrative, în aplicarea cadrului normativ existent. Prin prisma principiului legalității activității administrative, Curtea de Apel Nord în calitatea și prerogativa sa de autoritate publică, acționează în conformitate cu legea şi alte acte normative fără putere de a elabora acte normative în sensul Legii cu privire la actele normative. Emiterea unor acte administrative interne cu caracter normativ nu este posibilă în situația în care acestea nu se bazează pe punerea în aplicare a unor norme, mecanisme legale sau subordonate legii, detaliate, generale, impersonale.

128. Instanța de judecată consideră necesar de a releva situații asemănătoare din jurisprudența anterioară a Curții Constituționale și a Curții supreme de justiție pe domeniul ajustării plăților salariale, or, prin analiza comparativă oferită la caz, se va confirma temeinicia poziției instanței de judecată la caz referitor la formularea la caz a acțiunii în raport cu un pârât necorespunzător.

129. În acest sens, instanța de judecată denotă că, prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 8 iunie 2022, dosarul nr.3ra-386/22, 2-19055311-01-3ra-13042022 s-a declarat inadmisibil recursul depus de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, și pe cale de consecință menținute Decizia din 7 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și menținută hotărârea din 12 aprilie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, *în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Balan Diana, Bogatîriov Irina, Cheptea Dumitru, Tilipeţ Marina, Ţîmbaliuc Marina, Vasîlos Snejana, Covali Diana, Macarenco Alina, Dogolici Angela, Smoleac Cristina, Petucovschi Diana, Puşcaş Lilia, Răileanu Andrei, Cebanu Oleg, Peterman Veronica, Tuhari Natalia, Pînzaru-Ocinschi Marina, Gutium Cristina, Martîn Oxana, Pîrliţan Diana, Tofan Marina, Ţeruş Elena, Cebotari Victoria, Gînga*

Olga, Romaniuc Marina, Bocicariova Galina, Svetenco Natalia, Burdujan Marina, Snatinschi Natalia, Solcan Natalia, Clapco Rodica, Zaharcu Inga, Pinteac Mariana, Rotari Inna, Cristal Vitalina, Cruc Angela, Morohai Galina, Alexei Mariana, Curicheru Olga, Puiu Eduard, Cuşniriuc Rodica, Cojocari Mihail împotriva Curții de Apel Bălți, persoane terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea dreptului la achitarea salariului conform gradelor de salarizare stabilite prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 25 din 6 noiembrie 2014, recalcularea salariului și achitarea restanțelor la plățile salariale compuse din diferența între gradele de salarizare, și la cererea de chemare în judecată depusă de Corceac Daniela, Braga Alina, Dolghii-Munteanu Victoria, Plămădeală Ludmila, Colțeniuc Ludmila, Eremciuc Inga, Țarălungă Ecaterina, Țurcanu Tatiana și Roșca Alexandru împotriva Curții de Apel Bălți, persoane terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea dreptului la achitarea salariului conform gradelor de salarizare stabilite prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 25 din 6 noiembrie 2014, recalcularea salariului și achitarea restanțelor la plățile salariale compuse din diferența între gradele de salarizare.

130. Acțiunea admisă de instanța de fond a vizat achitarea salariului potrivit gradelor de salarizare stabilite prin Hotărârea Curţii Constituţionale nr.25 din 06.11.14, recalcularea şi achitarea datoriei cu privire la diferența între gradele de salarizare din 01 octombrie 2014 conform Hotărârii Curţii Constituţionale nr.25 din 06 noiembrie 2014. În situația enunțată, la fel Curtea de Apel Bălți deținea calitatea de pârât iar Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor calitatea de intervenienți accesorii.

131. Totuși, distincția esențială dintre speța enunțată mai sus și prezenta cauză presupune nemijlocit faptul că, Hotărârea Curţii Constituţionale nr.25 din 06 noiembrie 2014, pe care a fost bazată acțiunea, conținea expres mecanismul de aplicare, descris în conținutul hotărârii și expus în dispozitivul hotărârii Curții Constituționale, pct.6 - *Până la adoptarea de către Parlament a noilor prevederi legale şi intrarea acestora în vigoare, pentru funcţiile publice din cadrul autorităţilor publice indicate la pct.2 din dispozitivul prezentei hotărâri se aplică gradele de salarizare din Anexa nr.2 la Legea nr.48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcţionarilor publici, în redacția Legii nr.146 din 17 iulie 2014 pentru modificarea şi completarea unor acte*

legislative, echivalente funcțiilor din cadrul puterii legislative și executive, potrivit raționamentelor cuprinse în prezenta hotărâre.

132. La caz, Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022, a abordat și reconfirmat dreptul judecătorilor la ajustarea salariilor în baza ratei inflației sau în baza altor mecanisme care țin cont de evoluția prețurilor la produsele și serviciile de bază, iar elaborarea mecanismelor uniforme, obligatorii, generale și impersonale a fost pusă în sarcina autorităților publice cu drept de elaborare, adoptare a actelor normative. Pe cale de consecință, ulterior elaborării și implementării mecanismelor legale enunțate, în baza principiului legalității procedurii administrative, autoritățile publice în sarcina cărora este pusă achitarea drepturilor salariale ale judecătorilor, vor aplica aceste mecanisme.

133. Nemijlocit prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 60/4 din 4 februarie 2025, s-a hotărât: 1. Se constituie Grupul de lucru pentru elaborarea unui studiu privind executarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 21 din 6 decembrie 2022 [...] 2. Se aprobă invitarea, pentru participare la activitatea grupului de lucru a câte un reprezentant al Cancelariei de Stat, Ministerului Finanțelor și Ministerul Justiției. 3. Grupul de lucru va avea următoarele atribuții principale: *a) analizarea efectelor Hotărârii Curții Constituționale nr. 21 din 6 decembrie 2022; b) elaborarea unui studiu detaliat care să includă constatări ale impactului modificărilor asupra salariului comparativ cu rata de inflație, eventuale scenarii financiare clare privind ajustarea salariilor judecătorilor, bazate pe rata inflației; c) propunerea unor soluții concrete pentru implementarea prevederilor hotărârii menționate*. 4. Termenul-limită pentru finalizarea studiului este de 90 de zile din data emiterii prezentei Hotărâri. 5. Grupul de lucru va prezenta raportul final Plenului Consiliului Superior al Magistraturii pentru aprobare și ulterior instituțiilor competente.

134. Faptul menționat reflectă că procesul de implementare a Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 06 decembrie 2022 se află în proces de derulare, cu implicarea organelor centrale de specialitate care urmează să identifice soluții concrete pentru implementarea prevederilor hotărârii menționate precum și identificarea unor eventuale mecanisme, scenarii financiare clare privind ajustarea salariilor judecătorilor, bazate pe rata inflației sau în baza altor mecanisme care țin cont de evoluția prețurilor la produsele și serviciile de bază,

care ulterior să fie elaborate, adoptate, apoi puse în aplicare, inclusiv de către autoritățile publice în sarcina cărora este pusă achitarea drepturilor salariale ale judecătorilor.

135. Situația pârâtului necorespunzător la caz, se raportează inclusiv la momentul înaintării prezentei acțiuni, or, potrivit prevederilor art.143 alin.(2) Cod administrativ, *Aprecierea legalităţii sau ilegalităţii unui act administrativ individual se face în funcţie de situaţia la momentul emiterii lui, iar în cazul desfăşurării unei proceduri prealabile – de situaţia la momentul adoptării deciziei cu privire la cererea prealabilă*. Suplimentar, potrivit prevederilor art.53 alin.(2) Cod administrativ, *Competenţa se stabileşte la momentul iniţierii procedurii administrative*. La momentul achitării plăților salariale, inclusiv indemnizație de concediu, pentru perioada la care fac referință reclamanții în acțiune, autoritatea publică în sarcina căreia este pusă achitarea drepturilor salariale ale reclamanților, a aplicat mecanismele, prevederile legale în vigoare la momentul plății, înaintării solicitărilor. Nemijlocit activitatea de ordonare și administrare a bugetului entității, ordonarea aspectelor legate de gestiunea finanțelor publice, presupune necesitatea acționări în baza unor mecanisme detaliate și expres consacrate de lege.

136. Cu titlu de analiză comparativă la caz, în raport cu raționamentele și soluția instanței de judecată de respingere a acțiunii în situație de pârât necorespunzător, vine și jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene. Potrivit hotărârii Curții (Marea Cameră), prin Hotărârea din 25.02.2025, s-a expus asupra *cererilor de decizie preliminară privesc interpretarea articolului 2 și a articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, precum și a articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”). Aceste cereri au fost formulate în cadrul unor litigii, în cauza C-146/23, între XL, un judecător, pe de o parte, și Sąd Rejonowy w Białymstoku (Tribunalul Districtual din Białystok, Polonia), pe de altă parte, și, în cauza C-374/23, între SR și RB, doi judecători, pe de o parte, și Lietuvos Respublika (Republica Lituania), pe de altă parte, în legătură cu cuantumul remunerației lor*.

137. În hotărâre CJUE a stabilit că, ***puterea legislativă și puterea executivă ale unui stat membru*** *să stabilească remunerația judecătorilor în măsura în care această stabilire nu reprezintă exercitarea unei puteri arbitrare, ci se întemeiază pe modalități care: – sunt prevăzute de lege; – sunt obiective,*

previzibile, stabile și transparente; – asigură judecătorilor un nivel de remunerare adecvat în raport cu importanța funcțiilor pe care le exercită, ținând seama de situația economică, socială și financiară din statul membru în cauză și de salariul mediu din acest stat membru, și – pot face obiectul unui control jurisdicțional efectiv în conformitate cu modalitățile procedurale prevăzute de legislația statului membru respectiv.

138. Astfel, raționamentele de fapt și de drept expuse mai sus, conturează explicit cercul de subiecți care sunt pasibili de calitatea de pârât în prezenta speță, la situația actuală a cadrului normativ aplicabil speței. Astfel, Curtea de Apel Nord, în prerogativa și calitatea sa de autoritate publică, în situația din speță, la momentul examinării prezentului litigiu, reprezintă un pârât necorespunzător. Curtea de Apel Nord nu reprezintă un organ legislativ sau executiv cu atribuții de creare a normelor juridice cu valoare de acte normative în sensul Legii cu privire la actele normative.

139. Instanța de judecată mai remarcă și faptul că, sub aspect procesual, soluția de respingere a acțiunii în baza temeiului – pârât necorespunzător, a fost relevată inclusiv în jurisprudența Curții Supreme de Justiție – *dosarul nr. 2ra-530/23, NR. PIGD 2-21161382-01-2ra-05042023) Alexei Dimitrov împotriva Direcției de Poliție a mun. Chișinău, intervenienți accesorii Inspectoratul General al Poliției şi Sergiu Cojocaru, cu privire la constatarea lezării dreptului la prezumția nevinovăției prin întocmirea neîntemeiată și nelegitimă a procesului-verbal cu privire la contravenție şi repararea prejudiciului moral (Recursul declarant până 01 septembrie 2023. Acţiunea a fost îndreptată faţă de un pârât necorespunzător).* Potrivit prevederilor art.2 alin.(2) din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiţie nr.64 din 30.03.2023, *Rolul Curţii Supreme de Justiţie constă în asigurarea interpretării şi aplicării uniforme a legislaţiei în sistemul de justiţie*.

140. În raport cu obligarea Curții de Apel Nord la plata îndemnizației pentru anii lucrați în funcția de judecător îndemnizației, Curtea de Apel Nord, a mai relevat că, prin demersul nr.25502 din data de 11 decembrie 2024, Curtea a solicitat Consiliului Superior la Magistraturii alocarea surselor suplimentare pentru achitarea îndemnizației unice la concediere judecătorilor demisionați, și urmează să achite îndemnizația tuturor judecătorilor demisionați odată cu primirea sumelor solicitate prin demers.

141. Suplimentar, persoana terță Consiliul Superior al Magistraturii a indicat că, la 12 decembrie 2024 în cancelaria Consiliul Superior al Magistraturii a fost înregistrat demersul președintelui Curții de Apel prin care s-a solicitat alocarea mijloacelor suplimentare pentru achitarea indemnizațiilor unice (inclusiv și pentru reclamant), demersul dat a fost inclus în agenda ședinței nr.1 din 16 ianuarie 2025 și potrivit sintezei ședinței, a fost admis. Ulterior, hotărârea urmează a fi expediată către Ministerul Finanțelor spre executare, iar odată cu alocarea mijloacelor necesare, se vor face achitările corespunzătoare.

142. Referitor la pretenția privind obligarea calculării și achitării plăților de întârziere la achitarea drepturilor salariale, instanța de judecată denotă că, plățile solicitate de către reclamanți vizează o situație litigioasă, ceea ce duce la imposibilitatea calculării plăților de întârziere, autoritatea publică pârâtă neaflându-se la momentul examinării și soluționării litigiului în situația de reţinere, din vina angajatorului, a salariului (art.142), a îndemnizației de concediu (art.117), a plăţilor în caz de eliberare (art.143) sau a altor plăţi (art.123, 124, 127, 139, 186, art.225 alin.(8) etc.).

143. Potrivit prevederilor art.224 alin.(1) *Codul administrativ, examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: a) în baza unei acţiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum şi o eventuală decizie de soluţionare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale şi prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale; b) în baza unei acţiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenţiei reclamantului de emitere a actului este întemeiată; c) în baza unei acţiuni în realizare, obligă la acţiune, tolerare sau inacţiune, dacă o astfel de pretenţie a reclamantului este întemeiată; d) în baza unei acţiuni în constatare, constată existenţa sau inexistenţa unui raport juridic ori nulitatea unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ, dacă raportul juridic există sau, respectiv, nu există ori actul administrativ individual sau contractul administrativ este nul; e) în baza unei acţiuni de control normativ, anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ, dacă acesta este ilegal, sau constată nulitatea acestuia, dacă acesta este nul; f) respinge*

acţiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit.a)–e).

144. Drept consecință a circumstanțelor de fapt constatate, raportate la cadrul legal aplicabil la caz, instanța va respinge:

- acțiunea depusă de Moraru Oleg către Curtea de Apel Nord, persoane terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor al privind constatarea dreptului, calcularea, recalcularea și achitarea plăților salariale, a îndemnizației pentru anii lucrați în funcția de judecător și a plăților de întârziere în achitarea drepturilor salariale,
- acțiunea depusă de către Ciobanu Andrian către Curtea de Apel Nord, persoane terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor privind obligarea calculării și achitării diferenței salariului și plăților salariale neajustate, obligarea calculării și achitării plăților de întârziere în achitarea drepturilor salariale,
- acțiunea depusă de către Chircu Natalia către Curtea de Apel Nord, persoane terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor privind obligarea calculării și achitării diferenței salariului și plăților salariale neajustate, obligarea calculării și achitării plăților de întârziere în achitarea drepturilor salariale,
- acțiunea depusă de către reclamantul Scutelnic Gheorghe și reprezentantul reclamantului avocat Rotari Mihaela către Curtea de Apel Nord, persoane terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor privind obligarea calculării și achitării diferenței salariului și plăților salariale neajustate, obligarea calculării și achitării plăților de întârziere în achitarea drepturilor salariale.

145. În conformitate cu art.224 Cod administrativ, art.238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se respinge chemare în judecată înaintată de Moraru Oleg către Curtea de Apel Nord, persoane terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor al privind constatarea dreptului, calcularea, recalcularea și achitarea

plăților salariale, a îndemnizației pentru anii lucrați în funcția de judecător și a plăților de întârziere în achitarea drepturilor salariale.

Se respinge cererea de chemare în judecată înaintată de Ciobanu Andrian către Curtea de Apel Nord, persoane terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor privind obligarea calculării și achitării diferenței salariului și plăților salariale neajustate, obligarea calculării și achitării plăților de întârziere în achitarea drepturilor salariale.

Se respinge cererea de chemare în judecată înaintată de Chircu Natalia către Curtea de Apel Nord, persoane terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor privind obligarea calculării și achitării diferenței salariului și plăților salariale neajustate, obligarea calculării și achitării plăților de întârziere în achitarea drepturilor salariale.

Se respinge cererea de chemare în judecată înaintată de reclamantul Scutelnic Gheorghe și reprezentantul reclamantului avocat Rotari Mihaela către Curtea de Apel Nord, persoane terțe Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Finanțelor privind obligarea calculării și achitării diferenței salariului și plăților salariale neajustate, obligarea calculării și achitării plăților de întârziere în achitarea drepturilor salariale.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Nord în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Motivarea apelului se prezintă la Curtea de Apel Nord în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la Judecătoria Bălți, sediul Central.

Preşedintele ședinței, judecătorul **Eduard PUIU**